

UCHWAŁA NR 149/2021
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 8 listopada 2021 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Demokracja Bezpośrednia o źródłach
pozyskania środków finansowych w 2019 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580 oraz z 2021 r. poz. 1407)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Demokracja Bezpośrednia o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r., **z powodu** nieudzielenia wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej, co rodzi uzasadnione domniemanie niezgodności gospodarki finansowej Partii z przepisami ustawy o partiach politycznych, a w szczególności domniemanie naruszenia art. 25 ust. 1 w związku z art. 25 ust. 4a ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Demokracja Bezpośrednia (EwP 322) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33, poz. 269).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Demokracja Bezpośrednia wykazała, że w 2019 r. uzyskała przychody w łącznej wysokości 3 170,00 zł. Środki te były gromadzone na jej rachunku bankowym o numerze 83 2490 0005 0000 4530 3239 9304, prowadzonym w Alior Bank S.A.

Jak wykazała Partia w sprawozdaniu, środki gromadzone na jej rachunku bankowym pochodziły ze składek członkowskich wpłaconych przez osoby fizyczne w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (840,00 zł) oraz z darowizn pieniężnych (500,00 zł).

Ponadto Partia wykazała, że w okresie sprawozdawczym do jej kasy wpłacone zostały środki finansowe w wysokości 30,00 zł. Pochodziły one ze składek członkowskich w wysokości nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w 2019 r. minimalnego wynagrodzenia za pracę. Zgodnie z art. 26a ustawy o partiach politycznych, pozostawiono je w kasie z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącą działalnością Partii.

Ze sprawozdania wynika również, iż w okresie sprawozdawczym na rzecz Partii świadczone były usługi związane z użyczeniem Partii lokalu wykorzystywanego na jej siedzibę, których wartość wynosiła 1 800,00 zł.

Wykazane wyżej świadczenia na rzecz Partii, dokonane były przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a ich wartość nie przekroczyła limitu wpłat, określonego w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych.

W trakcie badania sprawozdania finansowego Partii Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że Partia przedłożyła umowę na nieodpłatne użyczenie lokalu przy ul. Nowolipki 14/130 w Warszawie, jednakże w historii jej rachunku bankowego

nie znajdują odzwierciedlenia koszty operacji świadczących o użytkowaniu przez Partię wymienionego lokalu (opłaty za wodę, prąd i inne media). W historii rachunku bankowego Partii nie odnaleziono również kosztów związanych z prowadzeniem i administrowaniem strony internetowej Partii www.db.org.pl. Do sprawozdania Partia nie dołączyła także kompletnej umowy rachunku bieżącego oraz umowy rachunku Funduszu Wyborczego, wymaganych przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

W związku z powyższym Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 w związku z art. 34a ust. 2 ustawy o partiach politycznych, zwróciła się do Partii o udzielenie wyjaśnień i uzupełnień we wskazanych wyżej kwestiach. Do Partii zostały wysłane pocztą dwa pisma (z dnia 6 sierpnia 2020 r. – odebrane 12 sierpnia 2020 r. i z dnia 8 września 2020 r. – odebrane 9 września 2020 r.), a także dwa pisma wysłane pocztą elektroniczną na adres członka zarządu oraz pełnomocnika finansowego Partii. Do dnia podjęcia niniejszej uchwały organy statutowe Partii nie udzieliły odpowiedzi na zawarte w pismach pytania.

Niewyjaśnienie przez Demokrację Bezpośrednią kwestii będących przedmiotem pytań Państwowej Komisji Wyborczej oraz nieuzupełnienie brakującej dokumentacji finansowej uzasadnia domniemanie, że na rzecz Partii były przekazane wartości niepieniężne ze źródeł innych niż określone w art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Niemożliwe jest także stwierdzenie, jakie faktycznie przychody/wpływy uzyskała Partia w 2019 r. W związku z powyższym sprawozdanie Demokracji Bezpośredniej nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt SW 10/08).

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 września 2008 r., sygn. akt III SW 7/08, brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez partię rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń i pozwala na odrzucenie sprawozdania. Sąd Najwyższy wskazał, że ów brak wyjaśnienia zachodzi nie tylko w sytuacji nieudzielenia w ogóle przez partię odpowiedzi na zadane jej pytanie, ale nawet wówczas, gdy odpowiedź została wprawdzie udzielona, jednakże jej treść nie wnosi nic nowego do stanu faktycznego ustalonego wcześniej w trakcie badania (por. postanowienie z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt III SW 10/08). Natomiast

w postanowieniu z dnia 3 października 2002 r., sygn. akt III SW 21/02, Sąd Najwyższy stwierdził, że jedną z istotnych gwarancji mających zapewnić skuteczną realizację zasady jawności źródeł finansowania partii politycznych (art. 23a ustawy o partiach politycznych), jest wprowadzony w art. 24 ust. 1 (z którym związany jest art. 25 ust. 1) ustawy o partiach politycznych, w sposób jednoznaczny i enumeratywny zarazem, wykaz dopuszczonych przez ustawodawcę źródeł finansowania partii politycznych. Naruszenie obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawowych (bez względu na kwoty, jakich naruszenie to dotyczy) przesądza jednoznacznie – stosownie do dyspozycji art. 38a ust. 2 pkt 7 ustawy o partiach politycznych – o obowiązku odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania finansowego partii politycznej. Przepis ten ma przy tym charakter normy bezwzględnie obowiązującej, a nie zaleceń, co oznacza, że wystąpienie którejkolwiek z przesłanek wymienionych w nim obliguje Państwową Komisję Wyborczą do odrzucenia tego sprawozdania, nawet wówczas, gdyby naruszenie było minimalne lub nieumyślne. Nie może zatem w tym przypadku mieć znaczenia stopień zawinienia w naruszeniu prawa ani wysokość środków przyjętych przez Partię niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych.

W związku z powyższym, sprawozdanie partii Demokracja Bezpośrednia – jak już stwierdzono – nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić. Dysponowanie przez partię polityczną środkami pochodzącymi z nieudokumentowanych źródeł stanowi bowiem naruszenie bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, niezależnie od przyczyny tego naruszenia, co uzasadnia to odrzucenie. Przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą stanowisko potwierdził już w 2004 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września, sygn. akt III SW 38/04 (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2006 r., sygn. akt III SW 23/06, postanowienie z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt III SW 10/08 i postanowienia z dnia 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt III SW 3/02, III SW 4/02, III SW 5/02).

Partia Demokracja Bezpośrednia posiadała w 2019 r. Fundusz Wyborczy, którego środki były gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym nr 45 2490 0005 0000 4600 6194 2846, prowadzonym w Alior Bank S.A. Stan środków tego Funduszu w dniu 1 stycznia 2019 r. wynosił 64,80 zł.

W sprawozdaniu wykazano, że w okresie sprawozdawczym Partia nie uzyskała przychodów na Fundusz Wyborczy oraz nie poniosła z niego żadnych wydatków. Stan środków na rachunku bankowym tego Funduszu w dniu 31 grudnia 2019 r. wynosił 64,80 zł.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania Partii, dokumentów do niego dołączonych oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Demokracja Bezpośrednia przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Sylwester Marciniak*